

Standardizirani kompetenčno usmerjeni pisni
zrelostni izpit/zrelostni in diplomski izpit

15. maj 2024

Slovenščina

Komentar k nalogam

Tema 1 / Naloga 1

Tema:	Literatura – umetnost – kultura
Naslov:	Vincenc Gotthardt: <i>Pod barvami na sliki</i>
Besedilna vrsta:	interpretacija besedila
Obseg:	405–495
Situacija:	–
Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:	opis/obnova, pripoved, razlaga, utemeljitev
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedrno sporočilo (jedrna sporočila) priloženega besedila / priloženih besedil:	Kratka zgodba pripoveduje o staranju in izginjanju – vasi, ljudi in jezika.
Možnosti za delovno nalogo 1: Izpostavite ...	<p>Tema kratke zgodbe je izginjanje in pozabljanje. Gre predvsem za izginjanje jezika v kraju, kjer živi stari človek v stari hiši, ki je vsa siva in že zaprašena. Le na lesenih hišnih vratih takrat, ko zasije sonce, za nekaj trenutkov zaživi »nekaj te blede, jasne svetlo modre barve«. Človek, ki živi v tej stari hiši, je osamel in tudi sam ne stopi več pred domačijo. Ne pozna več svoje vasi in je vas že skoraj izbrisal iz spomina.</p> <p>Razpoloženje je turobno, temačno, saj se zelo pogosto ponavlja »siva« barva, vse je polno prahu, okno je prepredeno s pajčevino. Moški, ki živi v tej hiši, je skoraj gluhi in slepi, spomin mu peša in ga boli.</p>
Možnosti za delovno nalogo 2: Analizirajte ...	<ul style="list-style-type: none"> ■ Zgodba ima zelo kratke povedi, včasih le tri, štiri besede. ■ Zelo pogosto se ponavlja beseda »barva«, ki pa je v glavnem le siva. V nasprotju sivi pa se štirikrat pojavi »bleda, jasna svetlo modra barva«, ki zaživi na hišnih vratih, ko posije nanje sonce. ■ Jezik je zelo slikovit in si v mislih lahko zelo natančno predstavljamo izbo, v kateri ždi stavec. ■ Svojevrstno barvitost besedila doseže avtor z opisom vrat z ostanki <i>modre barve</i>, vse drugo pa je <i>sivo</i>, razen prostori, kjer stavec sedi in hodi. Tudi rože v vazah so že <i>sive</i> od prahu. Lepa slika je okno, ki je »prepredeno s pajčevino«. »Barvita« je le abstraktna slika v obokani kuhinji, pozornost pa zbujajo »zarjavela veriga« in trije žebli, ki so tudi »zarjaveli«. ■ Drugi, tretji in četrti odstavek se začnejo podobno: »Redko kdaj (še) stopi skozi/pred« hišo oz. »Kadar zapušča hišni prag in od znotraj zaklepa vrata [...]«. Te besede kažejo, da se ta človek ne zapira le v hišo, temveč tudi vase, da ni več življenja v njem.

	<p>Slogovna sredstva (besedne in stavčne figure):</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <u>Poosebitev</u>: »ploščica pripoveduje o izgubljanju spomina«; »Pepel je požrl besede v sivino«; »Prah pripoveduje o gibanju v hiši«; »utrjena hiša« ... ■ <u>Trojno ponavljanje (trias)</u>: »na listih in dokumentih in rokopisih« ■ <u>Primerjava</u>: »Vse je nejasno, kot da bi gledal brez očal v daljavo.« ■ <u>Nasprotje</u>: »Vse izginja in vse prihaja.« ■ <u>Elipsa</u>: »Od mize do vode. Od mize do peči. Od peči do omare [...].«
Možnosti za delovno nalogo 3: Komentirajte ...	<i>Lasten pogled na temo.</i>

Tema 1 / Naloga 2

Tema:	Literatura – umetnost – kultura
Naslov:	Naj še nosimo narodne noše?
Besedilna vrsta:	pismo bralke/bralca
Obseg:	315–385
Situacija:	<u>Povod:</u> branje članka o tradicionalnih nošah in njihovem pomenu <u>Vloga:</u> avtor/ica pisma bralke/bralca <u>Naslovniki:</u> redakcija oz. bralke/bralci spletnega časopisa
Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:	ocena, opis/obnova, utemeljitev
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedrno sporočilo (jedrna sporočila) priloženega besedila / priloženih besedil:	Narodne noše so oblačila z vsebino, zgodovino, tradicijo, v sebi nosijo številna sporočila in drobne dragocene trenutke življenja naših prednikov, zajete v oblačilnem videzu.
Možnosti za delovno nalogo 1: Povzemite ...	<p>Vsaka regija ima svojo značilno narodno nošo. Te pa so se že v 20. stoletju začele spreminjati, ker so bile, kot npr. štajerska noša, premalo bogate. Etnologi pa so že takrat opozarjali na preveliko spreminjanje in maličenje narodne noše. Zato so jo znanstveniki začeli preučevati in zapisovati. Že v 20. stoletju je noša izgubila vlogo poudarjanja slovenstva in so jo nosili le še ob raznih cerkvenih praznikih in verskih obredih.</p> <p>Dandanes srečujemo narodno nošo v glavnem na različnih turističnih in folklornih prireditvah, veselicah in nastopih narodno-zabavnih ansamblov. Te noše večinoma niso avtohtone, najpogosteje nosijo gorenjsko narodno nošo, ker je najbogatejša. Zato imenujejo strokovnjaki »noše« teh nastopajočih »folklorni kostumi«, ker so nastopi folklornih skupin »nekakšno gledališče zgodovine«.</p> <p>Vsi ti pojavi pa imajo vendarle svoje mesto v našem okolju in sestavljajo našo kulturno podobo, saj je v njih zajeta naša zgodovina in tradicija.</p> <p>Ločimo tri tipe narodnih noš: panonski, alpski in primorski tip. Pri alpskem tipu je treba izpostaviti koroško narodno nošo in prelepo ziljsko narodno nošo, ki je sprejeta v seznam nesnovne kulturne dediščine Unesca.</p> <p>Avtorica poziva, naj ohranjamo narodne noše, saj so del širokega mozaika oblačilnih videzov iz naše zgodovine in naj ne dovolimo, da se izgubijo med potrošniško poplavo cenениh oblačil.</p>
Možnosti za delovno nalogo 2: Razložite ...	<p><i>Kandidatka/kandidat predstavi svoj odnos do narodnih noš.</i></p> <p>Nekaj mogočih odgovorov:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Tradicionalne narodne noše izražajo našo kulturo in so del naše zgodovine. ■ Noše se nosijo le ob posebnih priložnostih in praznikih, ker so neudobne.

	<ul style="list-style-type: none"> ■ Narodna noša danes nima več tistega pomena, kot ga je imela v zgodovini, ko je noša/obleka izražala socialni status in geografsko poreklo nosilca noše. ■ Mladi spet radi nosijo »dirndl« oz. »koroško dečvo«, a v moderni in tudi ceneni varianti. Med mladimi se uveljavlja »noša« predvsem na raznih veselicah in koncertih. Ena najbolj uspešnih avstrijskih oblikovalk sodobne »noše« je pevka Melissa Naschenweng iz Lesne doline. <p>Pred nekaj leti so modni oblikovalci na Koroškem ustvarili sodobno »koroško nošo«, karirasto krilo v rjavi, zeleni in/ali rdeči barvi z žametnim jopičem v rdeči, črni ali zeleni barvi. Moška varianta pa so usnjene hlače ali kar kavbojke, prav tako z žametnim jopičem enakih brav kot za ženske ali karirasti jopiči, kot so ženska krila. Poleg tega se zelo pogosto pojavljajo jopiči s simboli koroškega grba, predvsem se najde panter.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Sodobni »dirndlni« so barvitejši, svetlejši, bolj živahni in bolj drzni. Zato jih mladina tudi raje nosi. ■ Zaradi enakopravnosti moških in žensk vedno več deklet in žensk nosi tudi usnjene hlače s folkloristično bluzo ali majico, kar je tudi bolj udobno in praktično kot široki »dirndlni«. ■ Mladina rada obleče sodobno obliko »noše«, a le za razne veselice in koncerte, v vsakdanjem življenju ne igra nobene vloge in ni več nosilka kake narodne, regijske ali kulturne informacije. ■ Sodobne »noše« sledijo potrošniškim principom, da je treba imeti vedno najnovejšo »modo« in to poceni. ■ Sodobna oblika »dirndlna« se močno spreminja, zato ni vredno, da se kupijo drage obleke, saj se jih nosi le kako leto, nato je treba kupiti nov, v tem letu aktualni »dirndl«. ■ Globalizacija je preplavila današnjo oblačilno kulturo in današnja »noša« so kavbojke, ki jih lahko oblečemo skoraj za vse priložnosti.
<p>Možnosti za delovno nalogo 3: Ocenite ...</p>	<p><i>Kandidatka/kandidat zavzame stališče do nošenja tradicionalnih narodnih in sodobnih noš. Nekaj mogočih odgovorov je zapisanih že v delovni nalogi 2.</i></p>

Tema 2/Naloga 1

Tema:	Fotografija
Naslov:	Poklicna fotografinja
Besedilna vrsta:	analiza besedila
Obseg:	360–440
Situacija:	–
Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:	opis/obnova, razlaga
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedro sporočila (jedrna sporočila) priloženega besedila / priloženih besedil:	<p>Predstavljena je svetovno znana avstrijska fotografinja Elfie Semotan. Povod je velika razstava ob njeni 80-letnici. Predstavljeno je njeno življenje, tako osebno kakor tudi poklicno. Ponazorjeni so njena izobraževalna pot, kraji, kjer je delovala, in ljudje, s katerimi je sodelovala. Opisan je tudi njen odnos do fotografije in fotografiranja, kako je sama dojemala delo in kako je izbirala lokacije za fotografiranje, saj se ni zadovoljila z lepimi in elegantnimi prizorišči, temveč je svoj fokus preusmerila tudi v grdo in tako želela provocirati.</p>
Možnosti za delovno nalogo 1: Povzemite ...	<p>Elfie Semotan je svetovno znana fotografinja, ki je zaslovela na modnem in oglaševalskem področju. Nikoli ni želela le fotografirati osebe, temveč je želela s fotografijo izraziti osebnost te osebe.</p> <p>Semotan se je rodila leta 1941 v Welsu, hodila na slovito modno šolo Hetzendorf. V Parizu je sprva delala kot fotomodel in se potopila v svet fotografije. Imela je poseben čut za svetlobo in scenografijo.</p> <p>Kot prva ženska je fotografirala za koledar proizvajalca pnevmatik Pirelli. Od leta 1969 je delala kot profesionalna fotografinja za modo, znana je postala po oglaševalskih kampanjah za tekstilno podjetje Palmers ali mineralno vodo Römerquelle.</p> <p>Njen glavni cilj je bil modno fotografijo izvleči iz elegantnega, ekskluzivnega in dragega okolja in jo posneti v grdih hotelskih sobah.</p> <p>Sodelovala je z modnimi revijami, kot so <i>Vogue</i>, <i>Elle</i>, <i>Esquire</i>, <i>Interview</i>, <i>ID</i>, <i>Harper's Bazaar</i>, <i>Allure</i>, <i>Marie Claire</i>, <i>The New Yorker</i> itd.</p> <p>Po smrti prvega moža, umetnika Kurta Kocherscheidta, se je preselila v New York, kjer je delala z modnim kreatorjem Helmutom Langom. Eno leto je bila drugič poročena s kiparjem in slikarjem Martinom Kippenbergerjem, s katerim je uprizarjala performanse.</p> <p>Domov v Avstrijo se je vrnila leta 1997. Ob svoji razstavi je ugotovila, da ženske delajo drugače z modeli, ne obravnavajo jih kot objekte. Ob svojem 80. rojstnem dnevu kritično omenja starejše ženske fotomodele, ki so pri fotografiranju zapostavljene.</p>

<p>Možnosti za delovno nalogo 2: Analizirajte ...</p>	<p>Zgradba članka:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Prispevek ima naslov in dva vmesna podnaslova. Začne se z uvodom. Razdeljen je na odstavke; zadnji odstavek povzema glavne informacije o fotografinji Elfie Semotan (kratka biografija in povod za razstavo). Po uvodu sledi prvi podnaslov, na polovici članka pa je drugi podnaslov. ■ Stavki niso pretirano dolgi in so razumljivi. Avtor uporablja številne tujke in specifične izraze iz modnega in fotografskega sveta. <p>Jezikovne posebnosti:</p> <p>Besedje</p> <p><u>iz sveta mode:</u> modna in oglaševalska fotografija, fotomodel, dunajska modna šola Hetzendorf, manekenka, svet mode, model za koledar podjetja Pirelli, proizvajalec spodnjega perila, modna fotografija, elegantno, ekskluzivno, modna in oglaševalska fotografinja, mednarodno znani modni oblikovalec, minimalistično-avantgardne kreacije ženskih in moških oblačil, drugi modni izdelki v višjem cenovnem razredu ...</p> <p><u>iz sveta fotografije:</u> modna fotografija, posneti, modna in oglaševalska fotografija, fotografska prezentacija, umetniški atelje, razstav, tema, motiv, osebnost portretirane osebe, fotomodel, izdelava fotografij, občutek za svetlobo in scenografijo, snemati, profesionalna fotografinja, oglaševalska kampanja, serija fotografij, fotografski potopis, portrete znanih ljudi, retrospektivna razstava, kamer, umetniška fotografija ...</p> <p><u>tujke:</u> žonglirati, modna fotografija, eleganten, hotel, prezentacija, atelje, kronološko, tema, motiv, ideja, portretiran, konstruirati, citirati, fotomodel, manekenka, fotografiranje, fotograf, filmski režiser, scenografijo, legendaren, feminističen, gesta, profesionalen, portret, kampanja, mineral, kritika, serija, feministka, provokacija, ekskluziv, revija, generacija, minimalističen, avantgarden, kreacija, instalacija, performans, projekt, retrospektiven, intervju, kamera, objekt, rezultat, optimalen, poza ...</p> <p><u>imena:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ osebe: Claudia Schiffer, Elfie Semotan, John Cook, Sarah Moon, Kurt Kocherscheidt, Helmut Lang, Martin Kippenberger ■ Avtor uporablja svojilno obliko ženskega priimka Semotanova, Moonova. ■ zemljepisni izrazi: Wels, zgornjeavstrijski, Pariz, Dunaj, Hetzendorf, Avstrija, Nemčija, Jennersdorf, Gradiščanska, New York, kanadski ■ Kunsthaus (v prispevku pisan na dva načina »Kunst Haus«, »Kunsthaus«) ■ podjetja: Pirelli, Palmers, Römerquelle ■ revije: <i>Vogue</i>, <i>Elle</i>, <i>Esquire</i>, <i>Interview</i>, <i>ID</i>, <i>Harper's Bazaar</i>, <i>Allure</i>, <i>Marie Claire</i>, <i>The New Yorker</i>, <i>Standard</i>
--	--

	<p>Posredni in neposredni govor</p> <p>V besedilu avtor povzema izpovedi Elfie Semotan v posrednem govoru, ki ga uvaja z glagoli: kot pravi, razume, dodaja, poudarja, meni. Uporablja tudi neposredni govor: »Trudim se narediti drugačne fotografije starejših žensk.«</p>
Možnosti za delovno nalogo 3: Opišite ...	<p>Avtor je skrbno pripravil prispevek, zbral je številne biografske podatke, poglobil se je v življenje fotografkinje, kar je mogoče opaziti, ko citira avstrijski dnevnik <i>Der Standard</i>. Piše jasne in krajše razumljive stavke. Svoje pisanje, ki temelji na podatkih, podkrepi z ustreznimi strokovnimi besedami. Avtor s svojim stvarnim opisom življenja in dela velike fotografkinje želi bralstvu približati osebnost na razumljiv način.</p>

Tema 2/Naloga 2

Tema:	Fotografija
Naslov:	Zasebne fotografije in javnost
Besedilna vrsta:	mnenjski govor
Obseg:	360–440
Situacija:	<u>Povod:</u> govor na delavnici na temo fotografija in učinek fotografije človeka <u>Vloga:</u> organizator/ka delavnice <u>Naslovniki:</u> udeleženske in udeleženci delavnice
Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:	opis/obnova, razlaga, utemeljitev
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedrno sporočilo (jedrna sporočila) priloženega besedila/ priloženih besedil:	Predstavljena je spletna stran <i>PimEyes</i> , kjer lahko najdete vse slike. Podane so pozitivne in negativne strani, saj lahko po eni strani poiščete, ali je kdo zlorabljal vaše slike, po drugi strani pa lahko zasledovalci najdejo vse slike in tudi dodatne podatke, ki posegajo v zasebnost fotografirane osebe.
Možnosti za delovno nalogo 1: Povzemite ...	<p>V prispevku <i>Najdejo lahko vaše fotografije, za katere ne veste, da obstajajo</i> predstavlja Matic Tomšič spletno stran <i>PimEyes</i>. Ta stran omogoča iskanje fotografij, na katerih je mogoče najti obraz osebe, ne da bi ta vedela za to iskanje ali za obstoj teh slik.</p> <p>Preiskovalni uradi uporabljajo umetno inteligenco za prepoznavanje obrazov osumljenih oseb z imenom Clearview AI. Nova spletna stran <i>PimEyes</i> deluje podobno. Razlika je v dostopnosti. <i>PimEyes</i> je dostopen vsem in deluje kot spletni iskalnik. Podjetje navaja, da pomaga pri varovanju zasebnosti, ker lahko člani najdejo vse slike ali pa informacije o tem, kdo krši avtorske pravice. A s programom lahko kdorkoli zasleduje katerokoli osebo.</p> <p>Edina ovira je, da zahtevajo naročnino na različne pakete, brezplačno je mogoče poiskati le deset slik dnevno, ni pa mogoče priti do spletne strani objavljene slike.</p> <p>Avtor prispevka je naredil poskus in našel svoje slike, tudi eno, za katero sploh ni vedel, da obstaja. Nadrejeni lahko na tej spletni strani najdejo slike o svojih sodelavcih, obsedenci še hitreje lahko pridejo do podatkov ...</p> <p>Avtor opozori na dejstvo, da ni mogoče najti pravih podatkov o podjetju, o sedežu. Navajajo, da imajo sedež v Londonu, da delajo trije zaposleni, pravi sedež pa je v davčni oazi na Sejšelih.</p>
Možnosti za delovno nalogo 2: Zavzemite stališče ...	<p><i>Kandidatka/kandidat predstavi svoje mnenje o objavljanju zasebnih fotografij.</i></p> <p>Mogoče točke so:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ S pametnim telefonom delamo slike, nekateri mladi naredijo kar nekaj deset slik vsak dan. Potem jih objavljajo na spletnih omrežjih: na Instagramu, Tiktoku, Snapchatu, WhatsAppu, Twitterju.

	<ul style="list-style-type: none"> ■ Objavljajo se družinske slike, slike s praznovanj, iz razredov, izletov. ■ Vprašanje po smiselnem objavljanju slik: Je potrebno vsak korak dokumentirati s sliko in jo objaviti? ■ Objavljene slike lahko včasih škodujejo kasneje v poklicnem življenju, zato je treba premisliti, kakšne slike postavimo na splet. ■ Lahko pride do zlorabe slik, na profilih se prijavijo lažne osebe in na primer z mlajšimi začene pogovore. ■ Hakerji hitro najdejo slike in jih lahko zlonamerno uporabljajo. ■ Kriminalisti in policija so specializirani s posebnimi programi, da odkrijejo zlonamerno uporabo slik.
<p>Možnosti za delovno nalogo 3: Predlagajte ...</p>	<p><i>Po izboru kandidatke/kandidata.</i></p> <p>Mogoče točke so:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Zaščiti profile na socialnih omrežjih, da tuje osebe nimajo dostopa do profila in objav. ■ Objavljaj samo »nedolžne slike«. ■ Tudi pri pošiljanju slik po raznih službah je potrebno paziti na to, da posredujemo slike res samo ljudem, ki so nam znani in verodostojni. ■ S slikanjem lahko kršimo tudi avtorske pravice. Pri vsaki objavi je potrebno upoštevati avtorske pravice. Poklicne fotografije in fotografi imajo posebne iskalnike in najdejo svoje slike na spletnih straneh, portalih in potem mora uporabnica ali uporabnik, ki nima ustreznega dovoljenja, plačati visoke kazni. ■ Slikanje tujih oseb je prepovedano, tako lahko koga razgalimo ali prizadenemo, lahko pride do sodnega postopka, zato je treba paziti, da ni tujih oseb na slikah. ■ Slike z dopusta ali počitnic ali izletov je bolje objaviti kasneje. ■ Potrebno je izključiti funkcijo določanja lokacije. ■ Pri vsem je tudi treba upoštevati, da se ne povežemo z nezaščitimi lokalnimi omrežji, ker tako lahko uspe hekerjem vdreti v mobilnik, tablico ali prenosnik.

Tema 3/Naloga 1

Tema:	Čas
Naslov:	Spreminjanje časa
Besedilna vrsta:	razprava
Obseg:	405–495
Situacija:	–
Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:	opis/obnova, razlaga, utemeljitev
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedro sporočila (jedrna sporočila) priloženega besedila / priloženih besedil:	Ali je smiselno premikati vsako leto dvakrat urine kazalce naprej in nazaj? S tem vprašanjem se ukvarja besedilo, ki med drugim navaja tudi anketo, ki jo je opravila Evropska unija pred nekaj leti. Navedene so pozitivne in negativne posledice premikanja ure.
Možnosti za delovno nalogo 1: Povzemite ...	<p>V prispevku avtor predstavlja prednosti in slabosti dvakratnega premikanja urinih kazalcev vsako leto. Spomladanski premik časa prinaša daljše svetle večere, a odvzame uro spanja, kar spet negativno vpliva na koncentracijo (na primer v prometu). Poletni čas traja do zadnje oktobrske nedelje. Avtor navaja tudi anketo, ki je bila izvedena v državah članicah Evropske unije, ko naj bi se te uskladile in odločile za en čas. Opiše tudi odločitev ameriškega senata, s katero se želijo osredotočiti na poletni čas.</p> <p>Prispevek navaja pozitivne in negativne učinke premikanja urinih kazalcev. Poletni čas prinaša več svetlobe in daljše dneve, kar koristi predvsem turizmu. Zdravniki in strokovnjaki za spanje pa trdijo nasprotno: da se s spremembo časa na telesu poznajo negativni učinki (stres, nekoncentriranost, nesproščenost).</p> <p>Stalni poletni čas so uvedli leta 1973, ko je vladala gospodarska kriza in so na ta način želeli omiliti posledice. Toda leto kasneje so to spet opustili. Avtor zaključuje svoj prispevek z mnenjem, da tako hitro ne bo prišlo do rešitve in da bodo ljudje še naprej vsako leto dvakrat pomikali urine kazalce naprej in nazaj.</p>
Možnosti za delovno nalogo 2: Razpravljajte ...	<p><i>Kandidatka/kandidat lahko sam/a izbere točke, o katerih se razpravlja pri tej tematiki.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Evropska unija je v vseh državah članicah izvedla povpraševanje, pri katerem naj bi ljudje izbirali ali med zimskim ali poletnim časom. Ni prišlo do nobene odločitve, saj so rezultati pokazali, da države niso enotne in bi pri prehodu iz ene države v drugo nastale časovne razlike. ■ Diskusija o poletnem in zimskem času je odveč, saj je zimski čas normalni čas.

	<ul style="list-style-type: none"> ■ Čeprav stroka dokazuje, da premikanje urinih kazalcev negativno vpliva na človekovo telo, prevladujejo motivi gospodarstva, ekologije, prostočasnih dejavnosti, da bi se odločili na primer samo za poletni čas. ■ Ljudje s kroničnimi motnjami spanja pri premikanju urinih kazalcev še bolj trpijo, saj to spremembo časa občutijo kot jetlag. ■ Današnja družba želi ob poletnih večerih uživati dlje v svetlobi, lahko je dlje aktivna. ■ Pri tej diskusiji pozabijo na dejstvo, namreč, če bi bil vse leto poletni čas, bi otroci in odrasli hodili dlje časa v popolni temi v šolo oz. na delo. ■ Premikanje časa slabo vpliva na domače živali, o čemer poročajo kmetje, saj se na primer krava ne more kar tako hitro navaditi na premik dnevnega reda za eno uro naprej oz. nazaj. ■ Zimski čas, to je naravni čas, je bolj usklajen z naravo, z naravnim ritmom. ■ Sonce vzhaja eno uro kasneje, ko večina ljudi še spi, in zahaja eno uro kasneje, tako da se lahko ljudje več gibajo na dnevni svetlobi. Tako so ljudje lahko bolj motivirani in so manj depresivni, ker imajo več svetlobe.
<p>Možnosti za delovno nalogo 3: Komentirajte ...</p>	<p><i>Kandidatka/kandidat napiše svoje mnenje in ga utemelji.</i></p> <p>Mogoči odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Premikanje ure vsako leto povzroča diskusije o učinkih na človeka, z odločitvijo za en čas bi te diskusije ponehale. ■ Ko so uvedli dvojni čas, so to naredili v času hude gospodarske krize in so mislili prihraniti veliko energije. Ugotovili so, da ni tako, a premikanje ure je ostalo, čeprav nima nobenih gospodarskih učinkov. Nobena raziskava ni dokazala, da si poleti prihranijo energijo, bolj se povišajo stroški za klimatske naprave in pozimi stroški za kurjavo. ■ Čeprav si v Evropski uniji prizadevajo za skupno ravnanje, je pri tem vprašanju vse odprto, ker ni enotnosti med državami. Če bi vsaka država odločala sama, bi imeli v Evropi dejansko kaos glede na časovne cone. ■ Diskusija še poteka in se ni mogoče odločiti. Zato bi morali ljudem predstaviti dejanske posledice na človekov organizem. Morali bi tudi predložiti raziskave, kako bi zimski čas poleti negativno vplival na turistično panogo. S temi informacijami bi bilo mogoče priti do skupne odločitve.

Tema 3/Naloga 2

Tema:	Čas
Naslov:	Čas in upravljanje s časom
Besedilna vrsta:	povzetek
Obseg:	315–385
Situacija:	<u>Povod:</u> prispevek za mladinsko prilogo tednika <i>Nedelja</i> <u>Vloga:</u> mladostnica/mladostnik <u>Naslovniki:</u> bralke in bralci tednika
Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:	opis/obnova
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedrno sporočilo (jedrna sporočila) priloženega besedila / priloženih besedil:	Primož Božič je mlad uspešni blogger, podjetnik, potuje med Ameriko in Slovenijo in med glavne teme v svojem življenju postavlja pomen dobrega upravljanja s časom. Ukvarja se z računalništvom; znanje o upravljanju časa, produktivnosti in osebnostni rasti je dobival iz knjig. V blogu objavlja navodila o produktivnosti in daje nasvete za časovni menedžment (ang. time management).
Možnosti za delovno nalogo 1: Povzemite ...	Članek predstavlja uspešnega mladega podjetnika Primoža Božiča, ki se ukvarja s svetovanjem za podjetja in ljudi na področju produktivnosti in upravljanja časa oz. časovnega menedžmenta.
Možnosti za delovno nalogo 2: Predstavite ...	<ul style="list-style-type: none"> ■ Primož Božič sodi med najuspešnejše slovenske blogerje, ki delajo tako v Sloveniji kakor tudi v Ameriki. Njegov blog je obiskalo že več ko 250 tisoč ljudi. ■ Študiral je računalništvo na Fakulteti za računalništvo in informatiko. Že kot otrok je rad igral računalniške igrice. Ugotovil je, da je teorija s fakultete v praksi težje uresničljiva. Znanje iz programiranja lahko uporablja za urejanje svoje spletne stani, za večje projekte najame programerje. Njegovo podjetje se imenuje Posrednješolsko neterciarno izobraževanje, ukvarja se s poslovnim svetovanjem. Bral je knjige o osebnostni rasti in o produktivnosti in si tako nabiral znanje, ki ga deli z drugimi. Svoje nasvete posreduje na spletnem forumu, napisal je vodič o produktivnosti (več ko 200.000 bralcev v 7 prevodih). Spletne tečaje je kupilo več sto ljudi. Ima tudi slavne stranke, navaja bivšega agenta Novaka Djokovića, znano pevko in kitaristko in direktorico podjetja Blockchain. Uživa v delu in to je zanj sanjski poklic. ■ Rad potuje, se druží z uspešnimi ljudmi, in pomaga drugim razvijati njihov podjetja s svojim znanjem. Zelo pazi na čas in temeljito upravlja z njim. Konce tedne prebije z družino, prijatelji, v naravi. ■ Ima tri prioritete v življenju: družino in partnerico, razvoj podjetja in dobre rezultate pri powerliftingu.

<p>Možnosti za delovno nalogo 3: Navedite ...</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Primož Božič s svojimi nasveti kaže pot od srednješolca s težavami s produktivnostjo do uspešnega poslovneža. Zanj je najpomembnejše dobro upravljanje s časom. ■ Sprva je prebral veliko knjig o produktivnosti in o osebnostni rasti. To znanje je uporabil v svojem življenju in postal bolj organiziran in produktiven. Te svoje izkušnje pa je začel deliti z ljudmi. Uspešen je tudi z vodičem. ■ Primož Božič pravi, da je človek bolj produktiven dopoldne kot pa popoldne ali zvečer. Popoldneve sam prebije z družino in prijatelji. ■ Zanj je pomembno delati z uspešnimi ljudmi, ki želijo svoje znanje deliti naprej. ■ Uživa z ljudmi, ki ne iščejo izgovorov, temveč so ambiciozni in zagnani. Uživa tudi v delu z ljudmi, ki jim ne gre samo za denar, temveč želijo svetu kaj prinese. ■ Pravi, da je čas zanj ena najpomembnejših stvari, saj porabljenega časa ne moreš dobiti nazaj. Zato je potrebno ščititi čas in paziti, da je dobro urejen. ■ Sam svoje delo razdeli tako, da dela med sredo in petkom za stranke, ponedeljek in torek pa ima rezervirane za pisanje člankov in razvijanje novih spletnih tečajev. Konec tedna pa ima prosto. ■ Misli, da ne obstaja en način časovnega menedžmenta, ki bi bil primeren za vsakogar, ker je vsak človek drugačen. Vsak mora sam preizkusiti sisteme za časovni menedžment.
---	---